

INDEPENDENȚA ENERGETICĂ A REPUBLICII MOLDOVA ȘI FACTORII CARE O CONDIȚIONEAZĂ

Lucian TOMESCU

Catedra Științe ale Solului, Geologie și Geografie

The energetic independence of any country is in direct connection with the existence of hydrocarbon reserves.

In the Moldavian Republic there are two oil and gas fields of small dimensions but enough to show us that the hydrocarbons generation, migration and accumulation conditions are already demonstrated.

Beside these, the existing oil and gas fields in exploitation on the Western side of the Prut river in Romania, as well as in the Eastern part of the Predobrogean Depression in Ukraine, proved that on the Moldavian territory of the above mentioned depression could be discovered some other oil and gas fields.

The oil and gas fields discovery is conditioned by the modern geophysical and geochemical surveys execution.

Independența energetică a oricărei țări se poate materializa prin modul de valorificare completă și complexă a substanțelor minerale conținute în subsolul țării respective.

Am pornit de la această idee pentru a atrage atenția asupra adevărului de necontestat că și Republica Moldova are șanse reale de a-și pune în valoare bogățiile subsolului și a deveni independentă energetic, mai ales în contextul crizei mondiale în care ne aflăm.

Pentru a explica cele afirmate mai sus, se impune o scurtă prezentare a principalelor coordonate ale Republicii Moldova însoțită de analiza succintă a istoricului cercetărilor geologice pentru hidrocarburi și a întreprinderii măsurilor imediate care rezultă.

Republica Moldova ocupă o suprafață de 33843 km², dintre care: uscat 33 371 km² și ape 472 km².

Populația Republicii Moldova este de circa 4 300 000 locuitori.

Din punct de vedere geologic, două treimi reprezentând zona nordică a teritoriului Republicii Moldova aparține Platformei Moldovenești, iar treimea sudică aparține Depresiunii Predobrogene, care reprezintă continuarea Depresiunii Bârladului de la vest de Prut, din România.

Din punctul de vedere al perspectivelor pentru hidrocarburi, treimea sudică este cea mai importantă, atât sub aspectul condițiilor de geneză și de migrație a hidrocarburilor, cât și sub aspectul condițiilor de acumulare a acestora.

Zona sudică a teritoriului Republicii Moldova în care formațiunile sedimentare au grosimi ce depășesc 6000 m este alcătuită din complexe de roci aparținând Pre-Paleozoicului, Paleozoicului, Mezozoicului, Terțiarului și Cuaternarului. Cu excepția Neogenului și Cuaternarului care apar la zi, celelalte formațiuni au fost întâlnite numai în sondele săpate în regiune sau în zonele limitrofe.

Cercetările geologice pentru hidrocarburi în Republica Moldova au început în anul 1945 prin executarea primelor lucrări de prospecțiuni geofizice reprezentate prin seismica de reflexie și refracție, gravimetrie, magnetometrie și electrometrie cu aparatura și tehnologiile existente la acea vreme.

Aceste lucrări au continuat până în anul 1955 când, în urma avizului negativ dat de autoritățile geologice unionale în legătura cu perspectivele de petrol și gaze din Republica Moldova, prospecțiunile geologice și geofizice pentru hidrocarburi au fost sistate.

Ele au fost însă reluate doi ani mai târziu la decizia organelor republicane, astfel încât în anul 1957 Trustul Ucrainean „UKRGEOFIZICA» a înregistrat mai multe profiluri seismice în sectorul Cahul - Slobozia Mare, apoi și în alte zone până în anul 1963.

Între anii 1966-1968 s-au mai executat unele lucrări seismice de reflexie care au avut drept obiectiv cercetarea formațiunilor mezozoice și paleozoice, iar între anii 1968-1972 aceleași formațiuni au fost investigate prin metoda seismică de reflexie.

Rezultatele acestor lucrări nu se mai păstrează, și chiar dacă s-ar păstra, nu ar mai avea careva utilitate, dat fiind că au fost executate cu aparatură și tehnologii demult depășite.

Pentru o înțelegere corectă a celor exprimate mai sus, este suficient să dam exemplul României, care, potrivit datelor statistice publicate, în anul 1960 avea o producție anuală de 11562029 tone, pentru ca mai târziu, în anul 1976, ca urmare a introducerii metodelor moderne de înregistrare seismică magnetică, mai întâi analogică și apoi digitală, să atingă cea mai înaltă producție anuală de 14657000 tone.

După anul 1972, cercetarea geologică pentru hidrocarburi a teritoriului Republicii Moldova a fost din nou sistată și nu a mai fost reluată până în prezent. De aceea, se poate concluziona că teritoriul Republicii Moldova nu a fost prospectat niciodată cu aparatură și tehnologii moderne.

Urmare a primelor rezultate obținute prin prospecțiunea geofizică, în anul 1951 au început să se execute în paralel și lucrări de foraj destinate să verifice informațiile structurale oferite de cercetările geofizice.

Astfel, în perioada 1952-1954 au fost săpate mai multe sonde în sectoarele Taraclia, Cahul și Baimaclia, evidențiindu-se unele manifestări de gaze combustibile în Sarmațianul mediu și superior.

În anul 1953 a fost conturat prin foraje zăcământul de gaze de la Berești - Ungheni. Cele câteva sonde săpate au fost exploatate pentru valorificare locală.

În perioada 1949-1954 au fost săpate câteva sonde de referință de mare adâncime, între care cele de la Vișneuca și Sălcuța. Acestea au oferit date interesante privind succesiunea formațiunilor geologice, dar nu au permis estimarea perspectivelor petrogazeifere, deoarece, din lipsa unor informații geologo-geofizice clare, indicațiile de hidrocarburi sporadice nu au putut fi corelate.

În anul 1957 a fost descoperit un zăcământ de țiței la Văleni, urmare a faptului că dincolo de Prut, la Frumușita, exista deja un zăcământ de țiței în exploatare. Astfel că cercetătorii moldoveni au ajuns, pe buna dreptate, la concluzia că dacă dincolo de Prut, în România, este petrol, ar putea fi și în stânga Prutului, în Republica Moldova.

Zăcământul de petrol de la Văleni este cantonat în calcarele sarmațiene la adâncimea de 400 de metri.

Pentru prelucrarea țițeiului de la Văleni, care este un țiței greu, la Comrat a fost construită o rafinărie cu capacitatea de prelucrare de 3000 de tone pe an.

În anul 1961 a început forajul sondelor de la Ferapontievca și Moscovei, precum și pe structurile de la Goțești, Andruș și Caet care au evidențiat indicații de hidrocarburi în Sarmațian, Jurassic și Triasic.

În anul 1963 a fost descoperit zăcământul de gaze de la Victorovca.

Cu mici întreruperi, forajul a continuat pe diferite structuri până în anul 1972, fără a se obține rezultate notabile, fiind ulterior sistat.

Informațiile geologice obținute prin lucrările geofizice și de foraj au permis ca în anul 1963 să se realizeze o primă sinteză a lor referitoare la sarmațian, iar în anul 1966 sa se elaboreze o prognoză a întregului interfluviu Prut - Nistru.

O nouă și mai cuprinzătoare sinteză geologică, de data aceasta pentru Paleozoic, Triasic și Jurassic, a fost elaborată în anul 1966 la Chișinău, sub egida Institutului Unional de Geologie și Substanțe Minerale Utile de pe lângă Ministerul Tehnologiei al URSS. Informațiile prezentate au permis evaluarea preliminară a rezervelor de petrol și gaze de pe teritoriul Republicii Moldova, care însă nu a fost confirmată prin lucrări, deoarece ele nu s-au executat.

Așa cum am menționat, perspective mai importante pentru hidrocarburi prezintă jumătatea sudică a teritoriului Republicii Moldova, ele fiind legate de:

- amplasarea regiunii pe marginea mobilă sud-vestică a Platformei Moldovenești și la contactul acesteia cu edificii cutate vecine (de exemplu, Dobrogea de Nord);

- dezvoltarea unui complex gros (până la 6-7000 m) de formațiuni sedimentare dovedite petrogazeifere în regiuni vecine similare ca alcătuire stratigrafică și structurală (Precaucaz, Crimeea, Platforma Moesică, Ucraina de Est și de Vest);

- condițiile favorabile de acumulare a sedimentelor bogate în materie organică, într-un mediu reducător, care au permis formarea unor roci sursă de hidrocarburi;

- existența unor căi de migrație regională (fracturi majore adânci, precum și panta generală a bazinului);

- prezența rocilor cu bune proprietăți de rezervor și protecție și a unor capcane cu posibilități de acumulare a eventualelor hidrocarburi generate și migrate;

- existența a numeroase indicații de țiței și gaze, precum și a unor acumulări dovedite ca exploatabile (Berești-Ungheni, Victorovca, Văleni);

- existența în Ucraina, pe terminația estică a Depresiunii Predobrogene, a unor zăcăminte de țiței la Belolesia și Sărata;

- existența pe teritoriul României a unor zăcăminte exploatabile de țiței, gaze și condensat cantonate în rezervoare de vârstă Pliocen, Sarmațian, Badenian, Jurassic, Permo-triatic, Carbonifer și Devonian, pe Promontoriul Nord-Dobrogean – la Buciumeni, Matca, Tepu, Conțești, Independenta, Frumușita, sau în Depresiunea Bârladului – la Gaiceana, Glavanești, Adjud, Homocea, Negulești, Huruești.

Toate cele sus-menționate atestă că în partea sudică a Republicii Moldova, cu precădere în Depresiunea Predobrogeană, există perspective reale de hidrocarburi [1].

În consecință, teritoriul menționat se impune a fi cercetat prin metode seismice și geochimice moderne.

Cercetarea teritoriului considerat se poate realiza fără eforturi financiare din partea Republicii Moldova, ci doar prin organizarea unor tendere internaționale, companiile câștigătoare ale tenderelor având obligația de a executa lucrările de explorare pe cont și risc propriu, așa cum se practică oriunde în lume.

În acest mod, și Republica Moldova poate deveni independentă energetic având resursele sale proprii de petrol și gaze.

Referințe:

1. Geological Report of the Romanian delegation geologists regarding exploration and exploitation of oil and gas fields in the Moldavian Republic in the period of 11-17 May 1992.